

BPS

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Kazimierz Michał Ujazdowski

DP.024.WMA/195/07/KZ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 11.07.07
nr. 4805
podpis.....

Warszawa, dnia 9 lipca 2007 r.

~~SECRETARIAT~~
Biuro Prac Senackich
Warszawa, dn. 11.07.07
nr. 6218 podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana senatora Jarosława Laseckiego przesłane przy piśmie z dnia 11 czerwca 2007 r. (sygn. BPS/DSK-043-382/07) uprzejmie przekazuję stosowne informacje dotyczące możliwości nieodpłatnego dostępu do utworów audiowizualnych.

Zarówno ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jak i ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, nie zawierają przeciwwskazań do nieodpłatnego udostępniania przez biblioteki, w ramach ich działalności statutowej, egzemplarzy utworów innych niż utwory literackie.

Ustawa o prawie autorskim wprowadza wyjątek od wyłącznego prawa twórcy i uprawnionego z tytułu praw pokrewnych, zgodnie z którym biblioteki mogą udostępniać nieodpłatnie, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych (czyli utworów, które za zezwoleniem twórcy zostały w jakikolwiek sposób udostępnione publicznie – art. 28 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 3). Ustawa nie zawęży tego wyjątku do określonych rodzajów utworów. Jego rozszerzenia na przedmioty praw pokrewnych (czyli artystyczne wykonania, fonogramy, wideogramy i nadania programów) dokonuje art. 100 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Jednocześnie ustawa o bibliotekach, wskazując, iż jednym z podstawowych zadań bibliotek jest udostępnianie zbiorów (art. 4 ust. 1 pkt 2), wprowadza szeroką definicję materiałów bibliotecznych, których zbiory są udostępniane, obejmując tym pojęciem dokumenty graficzne

(piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne (art. 5).

Ustawa dopuszcza co prawda możliwość pobierania przez biblioteki opłat za wypożyczenia materiałów audiowizualnych (art. 14 ust. 2 pkt 2), jednak w takim wypadku nie będą one zwolnione od wymogów, płynących z prawa autorskiego, w tym wymogu uzyskania stosownych zezwoleń od uprawnionych.

Udostępnianie utworów muzycznych i audiowizualnych przez biblioteki jest zatem możliwe na gruncie obecnie obowiązującego prawa, w ramach licencji ustawowej przewidzianej w prawie autorskim, pod warunkiem, że działalność ta:

- jest przewidziana w statucie biblioteki,
- jest prowadzona nieodpłatnie,
- obejmuje wyłącznie utwory rozpowszechnione (wymóg ten dotyczy odpowiednio przedmiotów praw pokrewnych).

W chwili obecnej, wśród instytucji publicznych, które oferują możliwość nieodpłatnego dostępu do utworów audiowizualnych wymienić należy:

- Filmotekę Narodową, która poza zbiorem kopii filmowych udostępnianych w warszawskim kinie „Iluzjon” oraz wypożyczeniami analogowych kopii filmowych do celów edukacyjnych dla dyskusyjnych klubów filmowych, domów kultury, szkół ponadpodstawowych w całym kraju od kilku lat systematycznie kolekcjonuje również wszelkie dzieła filmowe wydane do obrotu publicznego na nośnikach magnetycznych (VHS) i cyfrowych (DVD) przez polskich dystrybutorów. Czytelnia Filmoteki jest wyposażona w dwa stanowiska umożliwiające czytelnikom nieodpłatne skorzystanie na miejscu z tych kolekcji. W tym roku Filmoteka zaczęła tworzyć własne cyfrowe archiwum filmowe kinematografii polskiej, które zapewne już w przyszłym roku będzie mogło użytkownikom biblioteki zaoferować znacznie bogatszy dostęp do wszelkich dzieł kinematografii polskiej.
- Centrum Sztuki Filmowej w Katowicach (otwarte 7 października 2006 r.), którego jednym z wydziałów jest Filmoteka Śląska. Działająca przy Filmotece Wizualnia umożliwia uczniom oraz przedstawicielom środowiska filmowego zapoznanie się z klasyką filmową na nośniku cyfrowym. Filmy udostępniane są w systemie Proxsys z pamięci dysku twardego na DVD. Fragmenty filmów można oglądać nieodpłatnie w ramach działalności edukacyjnej Centrum Sztuki Filmowej na indywidualnych

stanowiskach ze słuchawkami. Wizualnia stanowi zaplecze edukacyjne dla działających w Katowicach wydziałów filmowych Uniwersytetu Śląskiego, tj. Wydziału Radia i Telewizji oraz Zakładu Filmoznawstwa i Wiedzy o Mediach.

- Muzeum Kinematografii w Łodzi działające od 1986 r. W oparciu o własne zbiory kopii filmowych wyświetlane są odpłatnie filmy w kinie Muzeum w ramach działalności edukacyjnej. Dla studentów Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi dysponujący stosownymi zaświadczeniami, że dany film jest im niezbędny w procesie kształcenia, Muzeum organizuje pokazy nieodpłatne.
- Związek Kompozytorów Polskich, który prowadzi fonotekę. Działanie to jest jednym z zadań statutowych Związku i jest subwencjonowane przez MKiDN. Dział Związku, którym jest Centrum Informacji Muzycznej ZKP gromadzi zbiory światowej i polskiej muzyki współczesnej, które są udostępniane na miejscu zainteresowanym osobom
- Bibliotekę Narodową, która gromadzi płyty, nagrania audiowizualne i elektroniczne. Znaczna część tych materiałów pochodzi z tzw. „egzemplarza obowiązkowego”, który powinien być nieodpłatnie przekazywany przez wydawcę na rzecz Biblioteki. Ponadto inne większe biblioteki posiadają i udostępniają nieodpłatnie zbiory fonogramów.
- Szkoły muzyczne, które w ramach swojej działalności statutowej prowadzą biblioteki i posiadają zbiory nagrań, które udostępniają nieodpłatnie studentom, uczniom i kadrze naukowej do celów naukowych i dydaktycznych.

Mam nadzieję, że Pan Marszałek uzna powyższe wyjaśnienia za wystarczające.

Z poważaniem

Krzysztof P. G. - 12